

Näringsutskottets betänkande

1983/84:8

**om utgiftsbegränsande åtgärder inom industridepartementets område
(prop. 1983/84:40 bil. 10)**

Ärendet

I detta betänkande behandlas proposition 1983/84:40 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m. bilaga 10 (industridepartementet) såvitt avser punkterna 1–4. Där föreslås vissa utgiftsbegränsande åtgärder inom industridepartementets verksamhetsområde.

Yrkanden med anledning av denna del av propositionen har framställts i två motioner.

Propositionen och motionerna i berörda delar redovisas i det följande.

Propositionen

Förslag

I bilaga 10 till proposition 1983/84:40 föreslås under angivna rubriker:

1. Statsbidrag till nedläggningshotade företag (s. 1 f.)
att riksdagen beslutar att stödformen statsbidrag till nedläggningshotade företag skall upphöra vid utgången av år 1983,
2. Täckande av förluster i anledning av garantigivning hos regionala utvecklingsfonder (s. 2 f.)
att riksdagen godkänner att systemet med statlig förlusttäckning i anledning av garantigivning hos regionala utvecklingsfonder upphör att gälla vid utgången av år 1983 i enlighet med vad föredragande statsrådet har anfört,
3. Medelstillskott till Norrlandsfonden (s. 3)
att riksdagen med ändring av tidigare beslut fastställer en ram av 130 000 000 kr. för statens bidrag till Norrlandsfonden under budgetåren 1981/82–1985/86,
4. Statens gruvegendom: Prospektering m. m. (s. 4)
att riksdagen beslutar att stödformen bidrag för prospektering av vissa mineral skall upphöra vid utgången av budgetåret 1983/84.

Förslagens innebörd

Förslagen i propositionen innebär att vissa statliga stödssystem inom industridepartementets verksamhetsområde skall upphöra eller modifieras mot bakgrund av det ansträngda statsfinansiella läget.

Systemet med *statsbidrag till nedläggningshotade företag* infördes år 1972 (prop. 1972:64, InU 1972:12, rskr 1972:222). Bidrag kan lämnas i syfte att skapa rådrom för överväganden om fortsatt drift eller omplacering av de anställda. För budgetåret 1983/84 har anvisats ett anslag av 10 milj. kr. för ändamålet. I propositionen föreslås att stödformen skall upphöra vid utgången av år 1983. Utgiftsminskningen på statsbudgeten beräknas till 10 milj. kr. om året.

Systemet med *statlig förlusttäckning i anledning av garantigivning hos regionala utvecklingsfonder* infördes år 1980 (prop. 1979/80:101, NU 1979/80:32, rskr 1979/80:72). Fonder som tvingas infria garantier får i efterskott ersättning från staten med hälften av det utbetalade beloppet. På statsbudgeten för innevarande budgetår har tagits upp ett anslag för ändamålet med ett formellt belopp av 1 000 kr. I propositionen föreslås att systemet skall upphöra vid utgången av år 1983. Utgiftsminskningen på statsbudgeten beräknas till 15 milj. kr. om året.

För statens *medelstillskott till Norrlandsfonden* gäller en ram av 150 milj. kr. för budgetåren 1981/82–1985/86 enligt beslut av riksdagen år 1980 (prop. 1980/81:51, NU 1980/81:22, rskr 1980/81:131). För budgetåren 1981/82–1983/84 har sammanlagt 90 milj. kr. lämnats i statsbidrag till fonden. I propositionen föreslås att den tidigare beslutade femårsramen minskas till 130 milj. kr.

Stödformen *bidrag för prospektering av vissa mineral* infördes år 1982 (prop. 1981/82:99, NU 1981/82:40, rskr 1981/82:430). Bidrag får lämnas av nämnden för statens gruvegendom till svenska företag för ökad egen prospektering av mineral som inte utvinns för sitt energi- eller bränsleinhåll. För sådana bidrag får för budgetåret 1983/84 användas högst 16 milj. kr. av anslaget Statens gruvegendom: Prospektering, som för budgetåret har anvisats med 61 238 000 kr. I propositionen uttalas att en besparing av 25 milj. kr. bör göras på anslaget, bl. a. genom att nämnda stödform bringas att upphöra vid utgången av budgetåret 1983/84.

Motionerna

De motioner som har väckts med anledning av proposition 1983/84:40 och behandlas här är följande:

1983/84:100 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c), såvitt avser hemställa att riksdagen

54. avslår regeringens förslag om slopad garantigivning till de regionala utvecklingsfonderna,

55. avslår regeringens förslag om minskad medelsram till Norrlandsfonden,

56. beträffande mineralprospektering med godkännande av propositionens förslag ger som sin mening regeringen till känna vad som i motionen anförts om minskad totalram,

1983/84:107 av Erik Hovhammar m. fl. (m), såvitt avser hemställan att riksdagen

1. beslutar att stödformen bidrag för prospektering av vissa mineral skall upphöra fr. o. m. den 1 januari 1984,

2. beslutar att stödformen utbyggnad av distributionsanläggningar för fjärrvärme skall upphöra fr. o. m. den 1 januari 1984,

3. beslutar att stödet till upphandling inom energiområdet skall upphöra fr. o. m. den 1 januari 1984,

4. med ändring av tidigare beslut till Kommittéer m. m. för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 16 800 000 kr.,

5. beträffande avveckling av branschråd m. m. som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen,

6. beträffande anslaget till branschfrämjande åtgärder m. m. som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om branschprogram för övriga industrisektorer,

7. med ändring av tidigare beslut till Branschfrämjande åtgärder för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.,

8. beträffande ändrad inriktning av de regionala utvecklingsfondernas verksamhet som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen,

9. med ändring av riksdagens tidigare beslut till Bidrag till regionala utvecklingsfonder m. m. för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 87 850 000 kr.,

10. med ändring av tidigare beslut medger att för budgetåret 1983/84 statlig garanti för lån enligt förordningen (1978:507) om industrigarantilån m. m. beviljas med sammanlagt högst 50 000 000 kr.,

11. med ändring av tidigare beslut till Ersättning för extra kostnader för förmånlig kreditgivning till u-länder för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 000 kr. och därvid som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts,

12. hos regeringen anholder om förslag till neddragning av det statliga selektiva tekostödet i enlighet med de förslag som angetts i motionen,

16. som sin mening ger regeringen till känna vad som i övrigt i motionen anförts beträffande besparingsförslag inom industridepartementets verksamhetsområde.

Utskottet

Inledande synpunkter

I propositionen föreslås vissa utgiftsbegränsande åtgärder inom industridepartementets verksamhetsområde. Åtgärderna avser olika former av industristöd samt stöd till mineralprospektering. Den sammanlagda besparingseffekten av de föreslagna åtgärderna beräknas i propositionen komma att uppgå till ca 70 milj. kr. om året under de närmaste budgetåren.

I motion 1983/84:107 (m) betecknas de av regeringen föreslagna besparingarna som otillräckliga. Motionen innehåller en sammanställning av de förslag till besparingar som har lagts fram av moderata samlingspartiet under riksmötet 1982/83 i form av reservationer till betänkanden av näringsutskottet och som inte har bifallits av riksdagen. Summan av de då föreslagna besparingsåtgärderna anges till nära 11 miljarder kronor. Avsikten med redovisningen är att åter understryka hur nödvändiga besparingsåtgärder är i dagens statsfinansiella läge, säger motionärerna. De framhåller att moderata samlingspartiet självfallet står kvar vid sin uppfattning om behovet av besparingar inom näringsutskottets område. Samtidigt konstaterar de att de tidigare förslagen inte utan vidare kan uppräpas, bl. a. därför att de av riksdagen anvisade medlen till stor del redan har förbrukats. På dessa punkter avser motionärerna att återkomma i samband med budgetförslaget för nästa budgetår. På andra punkter ser emellertid motionärerna möjligheter att upprepa förslagen i samband med behandlingen av den nu aktuella propositionen. Motionärerna yrkar på att vad som sålunda anförts i motionen om besparingar inom industridepartementets område skall ges regeringen till känna som riksdagens mening.

Besparingsförslagen i industridepartementets bilaga till propositionen berörs även i folkpartiets partimotion 1983/84:86. Motionen innehåller dock inga yrkanden i denna del.

Utskottet finner det inte motiverat att riksdagen nu, såsom föreslås i motion 1983/84:107 (m), gör ett allmänt uttalande om ytterligare besparingar inom industridepartementets område. Riksdagens prövning av olika möjligheter till utgiftsbegränsande åtgärder bör vid detta tillfälle begränsas till att gälla de olika konkreta förslag som har lagts fram i propositionen och motionerna. Utskottet vill särskilt framhålla att riksdagen inte nu kan, såsom beträffande flera anslag begärs i motionen, anvisa ett lägre belopp för visst ändamål under innevarande budgetår än som redan har anvisats våren 1983. Den väg som i första hand står öppen för riksdagen om den vill genomdriva utgiftsbegränsningar under ett budgetår är att ändra tidigare beslut om regler och ramar, de sistnämnda i den mån de ännu inte har utnyttjats fullt ut. I andra hand kan riksdagen anmoda regeringen att den, om det är möjligt, håller inne ett anvisat anslag eller genom kompletterande föreskrifter för anslagsmottagaren begränsar utgifterna under anslaget. Med hänvisning till vad utskottet här har anfört avstyrks motion 1983/84:107 (m) i denna del.

Utskottet tar först upp förslagen i propositionen och de yrkanden i motionerna 1983/84:100 (c) och 1983/84:107 (m) som har samband med dessa förslag. Därefter behandlar utskottet motionsyrkanden om besparingsåtgärder inom andra delar av industridepartementets område.

Utgiftsbegränsande åtgärder i anslutning till propositionens förslag

Rådrumsstödet

I propositionen föreslås att systemet med statsbidrag till nedläggningshotade företag, det s. k. rådrumsstödet, skall upphöra. Som motiv anføres – förutom det statsfinansiella läget – att det i de flesta fall torde gå att utan extra rådrum finna en lösning på problemen under den tid som står till förfogande för ett normalt konkurs- och likvidationsförfarande. Utskottet ansluter sig till denna bedömning och tillstyrker regeringens förslag.

De regionala utvecklingsfonderna

De regionala utvecklingsfonderna fick år 1980 möjlighet att bevilja lånegarantier som ett komplement till fondernas finansiella stödverksamhet i form av rörelselån och s. k. utvecklingskapital. F. n. delas förlustrisken på grund av garantigivningen lika mellan resp. fond och staten, medan utvecklingsfonderna själva svarar för hela förlustrisken för rörelselån och utvecklingskapital. Förslaget i propositionen innebär att den statliga förlusttäckningen skall upphöra och att likformighet därmed skall uppnås i riskhänseende mellan de olika former av finansiellt stöd som fonderna lämnar.

I motion 1983/84:100 (c) yrkas avslag på regeringens förslag. Motionärerna anser att ett slopande av det statliga förlusttäckningsbidraget kommer att antingen minska fondernas intresse för att ta risker eller urholka deras utlåningskapacitet. Avsikten med fonderna är att de skall ta risker utöver dem som kreditinstitutet tar. Om den statliga förlusttäckningen upphör ökar sannolikheten, hävdar motionärerna, för att fonderna kommer att bedriva en närmast traditionell bankverksamhet i stället för att fungera som ett komplement till bankerna.

Utskottet delar inte motionärernas farhågor för att ett slopande av den statliga förlusttäckningen kommer att leda till en minskad benägenhet hos fonderna att ta risker. Särskilt vill utskottet peka på att den positiva utvecklingen av fondernas kapital generellt sett skapar ett ökat utrymme för deras finansiella stödverksamhet. Utskottet avstyrker således motion 1983/84:100 (c) i denna del.

Utskottet tar i detta sammanhang upp två yrkanden rörande utvecklingsfonderna i motion 1983/84:107 (m). Motionärerna väcker ett antal principiella frågor om fondernas verksamhet. Det finns inte, anser motionärerna,

skäl för staten att genom de regionala utvecklingsfonderna vara engagerad i en kostnadskrävande kreditgivning till företagen som till väsentlig del blir en dubbling av de reguljära kreditinstitutens verksamhet. Utvecklingsfonderna bör i stället koncentrera sig på rådgivnings- och konsultinsatser med inriktning på de mindre företagen. Enligt motionen bör vidare utvecklingsfondernas tjänster i princip avgiftsfinansieras och rådande system för utseende av styrelseledamöter ändras i syfte att underlätta rekrytering av personer med företagsekonomisk kompetens. Genom ökad utgiftsfinansiering bör anslaget Bidrag till regionala utvecklingsfonder m. m., som för innevarande budgetår har anvisats med 97 850 000 kr., kunna minskas med 10 milj. kr.

I motionen anförs vidare att en successiv avveckling av rörelselånen ter sig naturlig. Genom en sådan avveckling skulle utvecklingsfondernas behov av finansieringsmedel minska. Detta borde enligt motionärerna möjliggöra att en viss del av amorteringsmedlen årligen återförs till statskassan. Som riktpunkt anges att 50 milj. kr. skall återföras under innevarande budgetår. Regeringen bör, anförs det, snarast ta initiativ till att omförhandla avtalen mellan staten och de regionala huvudmännen i det angivna syftet.

Utskottet erinrar om att riksdagen vid behandling av anslagen till de regionala utvecklingsfonderna för innevarande budgetår (NU 1982/83:34 s. 20, 29) hade att ta ställning till yrkanden från företrädare för moderata samlingspartiet av samma innebörd som de nu aktuella. Utskottet ansåg sig då inte kunna godta förslagen om nedskärning av bidragsanslaget och omförhandling av avtalen med de regionala huvudmännen. Riksdagen intog samma ståndpunkt. Utskottet hänvisar till vad som anfördes i detta sammanhang.

Statens industriverk har nyligen lagt fram en utredning rörande de regionala utvecklingsfondernas företagsservice (SIND PM 1983:15). Utskottet utgår från att regeringen på grundval av bl. a. industriverkets utredning kommer att lägga fram förslag rörande utvecklingsfonderna under innevarande riksmöte. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet ifrågavarande yrkanden i motion 1983/84:107 (m).

Norrlandsfonden

Regeringens förslag innebär att den gällande femårsramen för statens bidrag till Norrlandsfonden minskas från 150 till 130 milj. kr. Som motiv anförs att de disponibla medlen i fonden uppgick till ca 90 milj. kr. vid ingången av år 1983 och att beloppet väntas öka under innevarande år.

I motion 1983/84:100 (c) anförs att centerpartiet inte kan acceptera att resursramen för Norrlandsfonden dras ned. En sänkt ambitionsnivå i fondens verksamhet skulle enligt motionärerna kunna få negativa regionalpolitiska konsekvenser.

Utskottet finner att den goda tillgången på medel för Norrlandsfondens

verksamhet utgör ett bärande skäl för att den av riksdagen tidigare fastställda ramen nu minskas med 20 milj. kr. enligt regeringens förslag. Minskningen kommer enligt utskottets bedömning i praktiken inte att innebära någon begränsning av fondens verksamhet. Med hänsyn härtill tillstyrker utskottet förslaget i propositionen och avstyrker motion 1983/84:100 (c), allt i ifrågavarande delar.

Mineralprospektering

Regeringens förslag innebär att stödformen bidrag till prospektering av vissa mineral skall upphöra vid utgången av budgetåret 1983/84. Av redogörelsen i propositionen (s. 4) framgår att bidrag har lämnats i relativt få fall. Förslaget får också ses mot bakgrund av att riksdagen hösten 1982 (prop. 1982/83:50 bil. 6, NU 1982/83:18, rskr 1982/83:111) anvisade 300 milj. kr. för ett femårigt program för utökad prospektering. Detta program angavs vara ett första led i ett planerat större investerings- och utvecklingsprogram för gruv- och mineralindustrin. Programmet för utökad prospektering inriktas främst mot Norrbotten och Västerbotten.

Enligt vad utskottet inhämtat har inom ramen för femårsprogrammet till utgången av november 1983 bidrag beviljats till ca 35 projekt med sammanlagt ca 120 milj. kr. Nämnden för statens gruvegendom väntas våren 1984 komma att lämna förslag beträffande fortsättningen av programmet.

I såväl motion 1983/84:100 (c) som motion 1983/84:107 (m) godtas förslaget om att stödformen bidrag till prospektering av vissa mineral skall upphöra. I sistnämnda motion yrkas på att detta skall ske redan vid utgången av år 1983.

Båda motionerna ger dessutom uttryck för en kritisk hållning till det större programmet för utökad prospektering. I motion 1983/84:100 (c) hänvisas till tidigare uttalanden från centerpartiet i vilka satsningen betecknas som oöverlagd och dåligt underbyggd. Motionärerna anser att det bör vara möjligt att i samband med 1984 års budgetproposition minska den totala ramen för programmet med 50 milj. kr. och yrkar på ett uttalande från riksdagens sida om att så bör ske. Kritiska synpunkter på programmet framförs också i folkpartiets partimotion 1983/84:86.

I motion 1983/84:107 (m) hänvisas till tidigare avslagsyrkanden från moderata samlingspartiets sida (mot. 1982/83:103, NU 1982/83:18 res. 1). I den nu aktuella motionen beräknas en avveckling av programmet för utökad prospektering innebära en besparing av 150 milj. kr.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag om att stödformen prospektering av vissa mineral skall upphöra med utgången av detta budgetår. Detta förslag tillstyrks alltså. Samtidigt avstyrks yrkandet i motion 1983/84:107 (m) om att stödformen skall upphöra redan vid utgången av år 1983.

Utskottet delar inte den kritiska inställning till 1982 års program för utökad

prospektering som kommer till uttryck i motionerna 1983/84:100 (c) och 1983/84:107 (m). Enligt utskottets mening utgör detta program ett viktigt led i arbetet på att säkra en långsiktig råvarubas för landets gruv- och mineralindustri. En minskning av ramen bör inte komma i fråga. Utskottet avstyrker alltså motion 1983/84:100 (c) i ifrågavarande del.

Övriga besparingsyrkanden

Anslaget till kommittéer m. m.

Till kommittéer m. m. under industridepartementet har för budgetåret 1983/84 anvisats 19,8 milj. kr. Från anslaget bestrids utgifterna för departementets kommittéer och för vissa andra organ, bl. a. fem branschråd och expertgruppen för forskning om regional utveckling (ERU).

I motion 1983/84:107 (m) föreslås en omedelbar avveckling av branschråd och liknande organ inom industridepartementets verksamhetsområde. Vidare anføres att ERU bl. a. genom samarbete med kommittén (I 1982:5) om de framtida regionalpolitiska stödinsatsernas inriktning och omfattning och genom en rimlig anpassning av sin ambitionsnivå bör kunna minska sin andel av utgifterna under kommittéanslaget med 2 milj. kr. Mot angiven bakgrund yrkar motionärerna på en minskning av anslaget för innevarande budgetår med 3 milj. kr.

Ett tidigare motionsyrkande av samma innebörd behandlades våren 1983 (NU 1982/83:34 s. 2). Beträffande branschråden meddelade utskottet då att de egentliga kostnaderna för dem huvudsakligen utgörs av ledamotsarvoden och är av storleksordningen 100 000 kr. per år. Branschrådets sekretariat består, framhöll utskottet, av antingen tjänstemän anställda inom industridepartementet eller kommittépersonal som i huvudsak arbetar med departementsfrågor.

Utskottet avstyrkte vid det angivna tillfället motionsyrkanden rörande industridepartementets kommittéanslag av samma innebörd som de nu framförda. Riksdagen anvisade också medel enligt regeringens förslag. Utskottet ser ingen anledning till att frågan skall tas upp till ny prövning under löpande budgetår och avstyrker motionen i denna del.

Statliga industrigarantier

För innevarande budgetår har ramen för industrigarantier fastställts till 300 milj. kr. T. o. m. oktober 1983 har garantier ställts med sammanlagt ca 11 milj. kr.

I motion 1983/84:107 (m) föreslås en minskning av ramen. Regeringen bör, anser motionärerna, anmodas att lägga fram ett förslag om betydande besparingar. De föreslår att riksdagen, med ändring av sitt tidigare beslut och i avvaktan på en ny proposition i ärendet, fastställer ramen till 50 milj. kr.

Motionärerna har inte anfört några skäl som ger utskottet anledning att frångå sin tidigare bedömning av garantibehovet under innevarande budgetår. Utskottet avstyrker detta motionsyrkande.

Branschfrämjande åtgärder

För budgetåret 1983/84 har till branschfrämjande åtgärder anvisats 27 740 000 kr. Från anslaget bestrids kostnader för branschprogram för den träbearbetande industrin, inkl. sågverksindustrin, och den manuella glasinindustrin. Under innevarande budgetår har införts även ett strukturanpassningsprogram för övriga industrisektorer.

För de två äldre programmen har medelsbehovet beräknats till sammanlagt ca 22,7 milj. kr., varav ca 11,5 milj. kr. har förbrukats eller bundits t. o. m. november 1983. För programmet för övriga industrisektorer har beräknats 5 milj. kr., varav hittills ca 1 milj. kr. har tagits i anspråk.

I motion 1983/84:107 (m) anförs att verksamheten inom de stödformer som omfattas av anslaget bör trappas ned med början den 1 januari 1984. Motionärerna anser att anslaget för innevarande budgetår härigenom kan minskas till 10 milj. kr.

Utskottet har i samband med behandlingen av anslaget för budgetåret 1983/84 (NU 1982/83:34 s. 35) godtagit beräkningen av medelsbehovet och tillstyrkt att programmet för övriga industrisektorer införs. Riksdagen har beslutat i enlighet därmed. Utskottet anser att den verksamhet som finansieras från anslaget är angelägen. Motionsyrkandet avstyrks.

Tekostödet

Det statliga stödet till tekoindustrin har genom beslut av riksdagen våren 1983 (prop. 1982/83:130, NU 1982/83:42, rskr 1982/83:341) fått en ändrad inriktning. Stödet siktar nu främst till att branschens effektivitet skall höjas och marknadsföringen främjas.

I motion 1983/84:107 (m) riktas principiell kritik mot utformningen av branschstödet. Enligt motionärerna bör den industripolitiska verksamheten inriktas på generella, konkurrensneutrala åtgärder. Vidare föreslås i motionen bl. a. att anslaget till lån till rationaliseringsinvesteringar inom konfektionsindustrin minskas från 20 till 10 milj. kr. och att anslaget till kostnader för räntebefrielse vid särskilda strukturgarantier för textil- och konfektionsindustrierna slopas i samband med att stödformen avskaffas. Motionärerna yrkar på att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till neddragning av det statliga selektiva tekostödet i enlighet med vad som anförs i motionen.

Utskottet hänvisar till den grundliga genomgång av den statliga tekopolitiken som skedde så sent som våren 1983. Utskottet finner inte att motionärerna har pekat på några nya omständigheter som skulle kunna föranleda en

omprövning efter så kort tid av riksdagens beslut. Det aktuella motionsyrkandet avstyrks.

Kreditgivning till u-länder

De extra kostnader utöver gåvoelementet som förorsakas av den förmånliga kreditgivningen till u-länderna i form av s. k. blandade krediter belastar ett särskilt anslag under industridepartementets huvudtitel. För innevarande budgetår har anslaget anvisats med 20 milj. kr.

I motion 1983/84:107 (m) anføres att de kostnader som belastar nämnda anslag bör hänföras till biståndsramen, i likhet med gåvoelementet i krediterna. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag i saken, anser motionärerna, som yrkar på att riksdagen ger regeringen detta till känna som sin mening.

Enligt vad utskottet har inhämtat avser regeringen att under våren 1984 lägga fram förslag till riksdagen om kreditgivningen till u-länderna, grundade på bl. a. u-kreditutredningens (UD 1982:01) arbete.

Utskottet finner inte skäl för något tillkännagivande av riksdagen i frågan. Motionsyrkandet avstyrks alltså.

Utbyggnad av fjärrvärme

Hösten 1982 fattade riksdagen beslut (prop. 1982/83:50 bil. 6, NU 1982/83:18, rskr 1982/83:111) om stöd till utbyggnad av fjärrvärme i form av bidrag till investeringskostnader för distributionsanläggningar som beställs under år 1983. För ändamålet anvisades ett anslag av 300 milj. kr.

Utskottet har inom kort att ta ställning till frågan om det fortsatta stödet till fjärrvärmeutbyggnad i samband med behandlingen av proposition 1983/84:62 om fortsatt stöd för åtgärder för att ersätta olja, m. m. samt för investeringar inom energiområdet.

Enligt vad som framgår av denna proposition (s. 38) beräknas det samlade behovet av medel för distributionsanläggningar för fjärrvärme komma att uppgå till 225 milj. kr. under år 1983. Vidare framgår av proposition 1983/84:47 om vissa naturgasfrågor, som även den behandlas av utskottet, att staten enligt ett nyligen träffat avtal om genomförande av Sydgasprojektet har förbundit sig att lämna investeringsbidrag till de lokala distributörernas gasnät. Kostnaderna för stödet, som i propositionen (s. 10) beräknas till högst 60 milj. kr., föreslås komma att belasta fjärrvärmeanslaget.

I motion 1983/84:107 (m) yrkas på att stödformen skall upphöra den 1 januari 1984, vilket enligt motionärerna beräknas ge en besparing av 150 milj. kr. Motionärerna hänvisar till ett tidigare uttalande från deras sida (NU 1982/83:18 res. 5) om att särskilda statliga stödåtgärder för begränsade tidsperioder inte befrämjar en energipolitik med långsiktighet och fast ansvarsfördelning.

Utskottet konstaterar att de år 1982 anvisade medlen till största del har tagits i anspråk genom utbetalningar eller bindande åtaganden från statens sida. Motionsyrkandet avstyrks.

Upphandling inom energiområdet

Samtidigt med det i föregående avsnitt behandlade stödet till fjärrvärmeanläggningar infördes statligt stöd för åtgärder i samband med upphandling inom energiområdet. Stödet är avsett för undanröjande av hinder hos industrin när det gäller att leverera utrustning avsedd för energiområdet. För ändamålet anvisades ett anslag av 700 milj. kr.

I den i föregående avsnitt nämnda propositionen 1983/84:62 (s. 35 f.) lämnas en redogörelse för verksamheten på området. Det framgår bl. a. att energiupphandlingsdelegationen (I 1982:07) till utgången av september 1983 har beviljat eller lämnat utfästelser om stöd med ca 150 milj. kr.

I motion 1983/84:107 (m) yrkas på att stödet till upphandling inom energiområdet skall upphöra den 1 januari 1984, vilket enligt motionärerna beräknas ge en besparing av minst 400 milj. kr. Motionärerna hänvisar till ett tidigare uttalande från deras sida (NU 1982/83:18 res. 13), vari bl. a. anfördes att förslaget till upphandlingsstöd präglades av misstro mot att enskilda företag och kommuner på egen hand eller i frivillig samverkan kan genomföra omfattande investeringar.

Enligt vad utskottet har inhämtat pågår inom ramen för energiupphandlingsdelegationen förhandlingar rörande vissa större energiprojekt av särskilt industripolitiskt intresse. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet det nu aktuella yrkandet i motion 1983/84:107 (m). Utskottet får anledning att återkomma till frågan om upphandlingsstödet i samband med behandlingen av proposition 1983/84:62 (NU 1983/84:9).

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *inledande synpunkter*
att riksdagen avslår motion 1983/84:107 yrkande 16,
2. beträffande *rådrumsstödet*
att riksdagen med bifall till proposition 1983/84:40 bilaga 10 moment 1 beslutar att stödformen statsbidrag till nedläggningshotade företag skall upphöra vid utgången av år 1983,
3. beträffande *de regionala utvecklingsfonderna*
att riksdagen
 - a) med bifall till proposition 1983/84:40 bilaga 10 moment 2 och med avslag på motion 1983/84:100 yrkande 54 godkänner att systemet med statlig förlusttäckning i anledning av garantigivning hos regionala utvecklingsfonder upphör att gälla vid

utgången av år 1983 i enlighet med vad som anförts i propositionen,

b) avslår motion 1983/84:107 yrkandena 8 och 9,

4. beträffande *Norrlandsfonden*

att riksdagen med bifall till proposition 1983/84:40 bilaga 10 moment 3 och med avslag på motion 1983/84:100 yrkande 55 samt med ändring av tidigare beslut fastställer en ram av 130 000 000 kr. för statens bidrag till Norrlandsfonden under budgetåren 1981/82–1985/86,

5. beträffande *mineralprospektering*

att riksdagen

a) med bifall till proposition 1983/84:40 bilaga 10 moment 4 och med avslag på motion 1983/84:107 yrkande 1 beslutar att stödformen bidrag för prospektering av vissa mineral skall upphöra vid utgången av budgetåret 1983/84,

b) avslår motion 1983/84:100 yrkande 56,

6. beträffande *anslaget till kommittéer m. m.*

att riksdagen avslår motion 1983/84:107 yrkandena 4 och 5,

7. beträffande *statliga industrigarantier*

att riksdagen avslår motion 1983/84:107 yrkande 10,

8. beträffande *branschfrämjande åtgärder*

att riksdagen avslår motion 1983/84:107 yrkandena 6 och 7,

9. beträffande *tekostödet*

att riksdagen avslår motion 1983/84:107 yrkande 12,

10. beträffande *kreditgivning till u-länder*

att riksdagen avslår motion 1983/84:107 yrkande 11,

11. beträffande *utbyggnad av fjärrvärme*

att riksdagen avslår motion 1983/84:107 yrkande 2,

12. beträffande *upphandling inom energiområdet*

att riksdagen avslår motion 1983/84:107 yrkande 3.

Stockholm den 1 december 1983

På näringsutskottets vägnar

NILS ERIK WÅÅG

Närvarande: Nils Erik Wååg (s), Tage Sundkvist (c), Erik Hovhammar (m), Rune Jonsson (s), Sten Svensson (m), Wivi-Anne Radesjö (s), Karl-Erik Häll (s), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp), Jörn Svensson (vpk), Birgitta Johansson (s), Sivert Andersson (s), Bo Finnkvist (s), Lars Ahlström (m) och Per-Ola Eriksson (c).

Reservationer

1. Inledande synpunkter (mom. 1)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som har förts fram i motion 1983/84:107 (m) om möjligheterna till betydande besparingar inom industridepartementets område. Det finns anledning att understryka att regeringen bör kontinuerligt pröva alla möjligheter till ytterligare utgiftsbegränsande åtgärder i enlighet med vad som anförs i motionen. Detta bör ges regeringen till känna som riksdagens mening. Syftet med motionen i denna del blir därmed tillgodosett. Som motionärerna har påpekat begränsas emellertid de faktiska besparingsmöjligheterna under löpande budgetår av att anvisade anslag helt eller delvis har förbrukats. Utskottet ser svårigheter med att riksdagen nu skulle ändra sina tidigare fattade beslut om medelsanvisning för budgetåret 1983/84 i enlighet med vad motionärerna har föreslagit i ett antal fall. Utskottet har i sådana fall valt att föreslå uttalanden av innebörd att regeringen bör på lämpligt sätt begränsa medelsförbrukningen under resp. anslag i syfte att nå den av motionärerna begärda besparingseffekten.

dels att utskottet under 1 bort hemställa

1. beträffande *inledande synpunkter*

att riksdagen med anledning av motion 1983/84:107 yrkande 16 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om möjligheterna till ytterligare besparingar.

2. De regionala utvecklingsfonderna (mom. 3)

Tage Sundkvist (c) och Per-Ola Eriksson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner motionärernas farhågor befogade. Särskilt vill utskottet peka på att utvecklingsfondernas kapital har utvecklats ojämnt. Bl. a. i skogslänen, där behovet av finansiell stödverksamhet är särskilt stort, har utvecklingen varit negativ. Ett slopande av den statliga förlusttäckningsgarantin skulle drabba fonderna i dessa delar av landet och därmed få en icke önskvärd regionalpolitisk effekt. Med hänvisning härtill tillstyrker utskottet på denna punkt motion 1983/84:100 (c), medan propositionen avstyrks i motsvarande del.

dels att utskottet under 3 bort hemställa

3. beträffande *de regionala utvecklingsfonderna*

att riksdagen

a) med bifall till motion 1983/84:100 yrkande 54 avslår proposition 1983/84:40 bilaga 10 moment 2,

b) (=utskottet).

3. De regionala utvecklingsfonderna (mom. 3)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "motion 1983/84:107 (m)" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening måste alla möjligheter att begränsa den samhälls-
liga resursförbrukningen tas till vara. Mot bakgrund därav anser utskottet att
det statliga stödet till utvecklingsfondernas verksamhet bör begränsas i
betydligt högre grad än vad som föreslås i propositionen, bl. a. genom ökad
avgiftsfinansiering. Härigenom bör behovet av medel för bidrag till ut-
vecklingsfonderna redan under innevarande budgetår kunna minskas till
87 850 000 kr. Det bör ankomma på regeringen att i motsvarande mån
begränsa förbrukningen av medel under anslaget genom lämpliga åtgärder.
Utskottet föreslår att detta ges regeringen till känna som riksdagens mening.
Därmed tillgodoses syftet med motion 1983/84:107 i ifrågavarande del.

Utskottet anser därutöver, med hänvisning till vad som har anförts härom i
samma motion, att starka principiella skäl talar för att utvecklingsfondernas
verksamhet ges en ändrad inriktning. Regeringen bör genom ett uttalande
från riksdagens sida anmodas att lägga fram förslag därom under innevaran-
de riksmöte. Utskottet tillstyrker alltså motion 1983/84:107 (m) i nu
ifrågavarande del.

dels att utskottet under 3 bort hemställa

3. beträffande *de regionala utvecklingsfonderna*

att riksdagen

a) (=utskottet),

b) med anledning till motion 1983/84:107 yrkandena 8 och 9
som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført
om ändrad inriktning av utvecklingsfondernas verksamhet och
om medelsförbrukningen under reservationsanslaget Bidrag
till regionala utvecklingsfonder m. m.

4. Norrlandsfonden (mom. 4)

Tage Sundkvist (c) och Per-Ola Eriksson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 6 med "Utskottet finner" och slutar på s. 7 med "ifrågavarande delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner den av regeringen föreslagna minskningen av Norrlandsfondens medelsram betänkelig. Den goda tillgången på medel bör leda till intensifierade ansträngningar från fondens sida att finna projekt som kan bidra till utvecklingen av det norrländska näringslivet i enlighet med fondens syfte. Utskottet anser att riksdagen bör stå fast vid beslutet om gällande femårsram. Utskottet tillstyrker alltså motion 1983/84:100 (c) och avstyrker förslaget i propositionen, allt i ifrågavarande delar.

dels att utskottet under 4 bort hemställa

4. beträffande *Norrlandsfonden*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:100 yrkande 55
avslår proposition 1983/84:40 bilaga 10 moment 3.

5. Mineralprospektering (mom. 5)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 7 med "Utskottet har" och slutar på s. 8 med "ifrågavarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar regeringens uppfattning att stödformen prospektering av vissa mineral bör upphöra. Detta bör emellertid ske redan vid utgången av år 1983, dvs. ett halvår tidigare än vad som föreslås i propositionen. Utskottet tillstyrker alltså motion 1983/84:107 (m) i ifrågavarande del.

Utskottet delar den starkt kritiska inställning till programmet för utökad prospektering som kommer till uttryck i motion 1983/84:107 (m). Utskottet finner det tvivelaktigt om riktade stödinsatser av detta slag kan ge upphov till livskraftiga projekt. Därför föreslår utskottet att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag rörande en skyndsam avveckling av programmet. I konsekvens härmed avstyrks det berörda yrkandet i motion 1983/84:100 (c).

dels att utskottet under 5 bort hemställa

5. beträffande *mineralprospektering*

att riksdagen

a) med anledning av proposition 1983/84:40 bilaga 10 moment 4 och med bifall till motion 1983/84:107 yrkande 1 beslutar att stödformen bidrag för prospektering av vissa mineral skall upphöra vid utgången av år 1983,

b) med anledning av motion 1983/84:107 yrkande 56 som sin

mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om avveckling av programmet för utökad prospektering.

6. Mineralprospektering (mom. 5)

Tage Sundkvist (c), Christer Eirefelt (fp) och Per-Ola Eriksson (c) anser dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 7 med "Utskottet har" och slutar på s. 8 med "ifrågavarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag om att stödformen prospektering av vissa mineral skall upphöra med utgången av detta budgetår. Utskottet tillstyrker alltså förslaget och avstyrker samtidigt yrkandet i motion 1983/84:107 (m) om att stödformen skall upphöra redan vid utgången av år 1983.

Utskottet delar den kritiska inställning till programmet för utökad prospektering som kommer till uttryck i centerpartiets partimotion 1983/84:100 och folkpartiets partimotion 1983/84:86. Yrkandet i den förstnämnda motionen om en minskning av ramen för programmet tillstyrks således.

I sammanhanget vill utskottet påpeka att regeringen hittills har gett riksdagen en ytterst knapphändig information om programmet. Utskottet förutsätter att regeringen i samband med förslag om minskning av anslagsramen för programmet i enlighet med vad som anförs i motion 1983/84:100 kommer att närmare redovisa planerna för programmets fortsättning.

dels att utskottet under 5 bort hemställa

5. beträffande *mineralprospektering*

att riksdagen

a) (=utskottet),

b) med bifall till motion 1983/84:100 yrkande 56 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om minskad totalram för programmet för utökad prospektering.

7. Anslaget till kommittéer m. m. (mom. 6)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Utskottet avstyrkte" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning beträffande avveckling av branschråden. Motionen tillstyrks i denna del. Utskottet anser också i likhet med motionärerna att medelsförbrukningen under anslaget bör kunna minskas med 3 milj. kr. under innevarande budgetår, vilket bör ges regeringen till känna som riksdagens mening. Därmed tillgodoses syftet med motion 1983/84:107 även i denna del.

dels att utskottet under 6 bort hemställa

6. beträffande *anslaget till kommittéer m. m.*

att riksdagen

dels med bifall till motion 1983/84:107 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om avveckling av branschråd m. m.,

dels med anledning av motion 1983/84:107 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om medelsförbrukningen under reservationsanslaget Kommittéer m. m.

8. Anslaget till kommittéer m. m. (mom. 6)

Tage Sundkvist (c), Christer Eirefelt (fp) och Per-Ola Eriksson (c) anser att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Utskottet avstyrkte" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att branschråden och vissa andra av de organ för vilka kostnaderna belastar industridepartementets kommittéanslag bör kunna avvecklas. Utskottet räknar med att återkomma till denna fråga i samband med behandlingen av anslaget för budgetåret 1984/85. Dock bör enligt utskottets mening riksdagens inflytande över ERU:s resursförbrukning utövas i första hand inom ramen för riksdagens regionalpolitiska beslut. Ifrågavarande motionsyrkanden avstyrks.

9. Statliga industrigarantier (mom. 7)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Motionärerna har" och slutar med "detta motionsyrkande" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser liksom motionärerna att garantiramen bör minskas och att regeringen bör anmodas att lägga fram förslag härom. Utskottet bedömer att den i motionen föreslagna provisoriska ramen om 50 milj. kr. ger tillräckligt utrymme för de lånegarantier som behöver ställas innan riksdagen har fastställt en ny garantiram. Därmed tillstyrker utskottet motionsyrkandet.

dels att utskottet under 7 bort hemställa

7. beträffande *statliga industrigarantier*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:107 yrkande 10

dels med ändring av tidigare beslut medger att för budgetåret 1983/84 statlig garanti för län enligt förordningen (1978:507) om industrigarantilån m. m. får beviljas med sammanlagt högst 50 000 000 kr.,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om minskning av garantiramen.

10. Branschfrämjande åtgärder (mom. 8)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "Motionsyrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att ifrågakarande verksamhet bör trappas ned, vilket bör ske i första hand genom att programmet för övriga industrisektorer slopas. Eftersom en betydande del av anslaget redan har tagits i anspråk bedömer utskottet att möjligheterna till besparingar är mindre än vad som har antagits av motionärerna. Enligt utskottets mening bör dock medelsförbrukningen under innevarande budgetår kunna begränsas till 15 milj. kr. Vad utskottet här har anfört bör ges regeringen till känna som riksdagens mening. Härigenom tillgodoses syftet med motionsyrkandena till väsentlig del.

dels att utskottet under 8 bort hemställa

8. beträffande *branschfrämjande åtgärder*
att riksdagen

dels med bifall till motion 1983/84:107 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om branschprogram för övriga industrisektorer,

dels med anledning av motion 1983/84:107 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om medelsförbrukningen under reservationsanslaget Branschfrämjande åtgärder.

11. Branschfrämjande åtgärder (mom. 8)

Tage Sundkvist (c), Christer Eirefelt (fp) och Per-Ola Eriksson (c) anser att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "Motionsyrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det olyckligt att verksamheten har utvidgats med ett nytt program för övriga industrisektorer. Utskottet vill härvidlag hänvisa till vad som anfördes från centerpartiets och folkpartiets sida i utskottets betänkande NU 1982/83:34 (res. 13). Med hänsyn till att programmet redan har inletts avstår dock utskottet från att i detta sammanhang föra fram något yrkande om ändring av riksdagens beslut i denna del. Motion 1983/84:107 (m) avstyrks i ifrågakarande del.

12. Tekostödet (mom. 9)

Erik Hovhammar (m), Sten Svensson (m), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp) och Lars Ahlström anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 9 med "Utskottet hänvisar" och slutar på s. 10 med "motionsyrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den principiella uppfattning om det statliga tekostödet som kommer till uttryck i motionen. Därvid förutsätter utskottet att regeringens förslag om en neddragning av det selektiva stödet kan föreligga i sådan tid att hänsyn till förslaget kan tas vid anslagsprövningen för budgetåret 1984/85.

dels att utskottet under 9 bort hemställa

9. beträffande *tekostödet*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:107 yrkande 12 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om neddragning av det selektiva tekostödet.

13. Kreditgivning till u-länder (mom. 10)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "avstyrks alltså" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att ifrågavarande kostnader bör hänföras till biståndsramen. Det är angeläget att regeringen i samband med kommande förslag om kreditgivningen till u-länderna lägger fram förslag härom. Motionsyrkandet tillstyrks sålunda.

dels att utskottet under 10 bort hemställa

10. beträffande *kreditgivning till u-länder*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:107 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

14. Kreditgivning till u-länder (mom. 10)

Christer Eirefelt (fp) anser att den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "avstyrks alltså" bort ha följande lydelse:

Utskottet tar avstånd från tanken att ifrågavarande anslag skall hänföras till biståndsramen. Enligt utskottets uppfattning får endast den rena gåvodelen i krediterna betraktas som bistånd. Motionärernas förslag innebär att vanliga kommersiella krediter skulle ingå i den totala biståndsramen, vilket i

praktiken skulle betyda en kraftig minskning av gåvoclementet i biståndet till u-länderna. Motionsyrkandet avstyrks.

15. Utbyggnad av fjärrvärme (mom. 11)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "Motionsyrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet har samma kritiska inställning till fjärrvärmestödet som kommer till uttryck i motion 1983/84:107 (m). Av vad som anförts framgår att möjligheterna till besparingar genom att stödet nu slopas är väsentligt mindre än vad motionärerna har beräknat. Utskottet tillstyrker dock, i linje med sin principiella inställning, motionen i denna del.

dels att utskottet under 11 bort hemställa

11. beträffande *utbyggnad av fjärrvärme*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:107 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført om avveckling av stödet till fjärrvärme.

16. Upphandling inom energiområdet (mom. 12)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Enligt vad" och slutar med "(NU 1983/84:9)" bort ha följande lydelse:

Utskottet ställer sig i likhet med motionärerna avvisande till det särskilda upphandlingsstödet. Av vad som anförts framgår att en omedelbar avveckling av stödet i enlighet med förslaget i motionen skulle innebära en högst betydande statsfinansiell besparing. Motionsyrkandet tillstyrks alltså.

dels att utskottet under 12 bort hemställa

12. beträffande *upphandling inom energiområdet*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:107 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført om avveckling av stödet till upphandling inom energiområdet.

Särskilt yttrande**Inledande synpunkter (mom. 1)**

Tage Sundkvist (c), Christer Eirefelt (fp) och Per-Ola Eriksson (c) anför:

Enligt vår mening ger det material som regeringen har redovisat i propositionen inte underlag för bedömning av möjligheterna till besparingar inom industridepartementets område i dess helhet. I enlighet med vad utskottet anför har vi funnit det riktigt att vid detta tillfälle begränsa prövningen av olika möjligheter till utgiftsbegränsande åtgärder till att gälla de konkreta förslag som har lagts fram i propositionen och motioner med anledning därav. Möjligheterna till besparingar är givetvis inte uttömda därmed. Från centerpartiets och folkpartiets sida har under riksmötet 1982/83 förts fram ett antal förslag till besparingar även inom andra delar av industridepartementets område. Dessa frågor bör enligt vår mening lämpligen aktualiseras i samband med prövningen av regeringens budgetförslag för budgetåret 1984/85.

